

I

Kui esimesed suured vihmapiisad kõnniteele kukkusid, tõmbas Perry Mason Della Streeti oma käevangu ja ütles: «Me jõuame veel kaubamajja, kui joostes läheme.» Naine noogutas, haaras vasaku käega seelikusabast ja hakkas pikal kergel sammul jooksuma, keha ettepoole kaldu, põlved kiiresti edasi-tagasi siblimas. Pikajalgne Perry Mason ei pidanud naise pärast tempot alandama.

Esimene tõeline vihmavalang tabas neid kõrvaltänavas, kus polnud kaitsvaid varikatuseid. Selleks ajaks, kui nad tänavanurgani jõudsid, voolas vihmavesi juba lahinal katuseräästaid mööda alla. Kaubamaja sammaseeskoda oli tänavanurgast umbes 20 meetri kaugusel. Nad jooksid täiel kiirusel kaubamaja poole, põgenedes veekuulidena näivate vihmapiiskade eest, mis pekslesid vastu kõnniteed nii kõvasti, et tundus, justkui pörkaksid nad korraks tagasi, enne kui nad seenemütsikujulise ringina maapinnal lõhkevad. Mason juhtis Della otse pöörduksest sisse. «Astu edasi,» lausus ta, «see vihm kestab ilmselt oma pool tundi ja siin ülakorrusel on restoran, kus me saame teed juua ja juttu ajada.»

Naine uuris teda lõbusal pilgul oma pikkade ripsmete alt ning lausus siis pilaval toonil: «Ma poleks arvanudki, et suudan kunagi sind kaubamaja kohvikusse tirida, šeff.»

Mason uuris veepiisku oma õlgkübaral. «See on saatus, Della,» naeris ta. «Ja pea meeles, et me ei tulnud siia sisseoste tegema. Me läheme otse lifti ja sõidame ülakorrusele. Ja me ei pööra mitte mingit tähelepanu liftiteenija sõnadele «Teine korrus – naiste kasukad ja pesu; kolmas korrus – teemandid, pärlid ja kuldkõrvarõngad; neljas korrus – käekellad, ripatsid ja...»»

«Aga kuidas oleks viienda korrusega?» katkestas Della teda. «Lilled, maiustused ja raamatud. Seal sa võiksid ju küll korra peatuda. Kas sa ei saa siis töötavale noorele naisele natuke vastu tulla – las ta kasutab seda õnnelikku juhust?»

«Ei, mitte mingil juhul,» ütles Mason Dellale. «Me läheme otse üles kuuendale korrusele – tee, küpsised, ahjusink ja pirukas.»

Nad trügisid lifti. See liikus aeglaselt ülespoole, peatus igal korrusel, liftitüdruk aga tutvustas monotoonsel häälel igasuguseid osakondi. «Me unustasime laste mänguasjad viiendal korrusel,» märkis Della.

Masoni pilk heldis. «Ühel päeval, Della,» ütles ta, «kui ma mõne suure kohtuasja võitnud olen, ostan ma endale mänguraudtee koos jaamade, tunnelite, semaforide ja haruteedega. Ma ehitan endale suurepärase raudtee, mis ulatub meie õigusraamatukoguni ja...» Ta jäi vait, sest naine hakkas itsitama. «No mis nüüd?»

«Ma kujutasin ette Jacksonit,» lausus Della, «kes püüab parasjagu õigusraamatukogus keskenduda, sünge ilme

näol, otsides vastust mingile juriidilisele küsimusele, kui järsku sinu elektrirong logisedes ja õõtsudes uksest sisse sõidab ning raamatukogulaua poole suundub.»

Mees muheles ja juhatas naise ühe laua juurde. Ta pilk peatus aknal, mida mööda vihm ojadena alla voolas. «Ma ei usu,» ütles ta, «et Jackson sellist nalja hindaks. Ma kahtlen, kas ta üldse kunagi laps on olnud.»

«Võib-olla oli ta laps mõnes teises elus,» pakkus Della. Ta võttis menüü. «Noh, mister Mason, kuna sina maksad lõuna eest, siis kavatsen ma rikkalikult süüa.»

«Ma arvasin, et sa oled dieedil,» lausus mees õrritava hoolitsusega.

«Seda küll,» tunnistas naine, «ma kaalun praegu 51 kilo, aga tahaksin jõuda tagasi 50 kiloni.»

«No siis üks viil röstitud täisteraleiba,» pakkus mees, «ja ilma suhkruta tee oleks ju...»

«See sobiks mulle õhtusöögiks,» teatas naine. «Aga tööl käiva naisena tean ma väga hästi, kuidas õnneliku juhuse läbi kokku hoida. Nii et ma võtan tomatipüreesupi, avokaado ja greipfruudi salati, vasikafilee, artišokid, peenikesed friikartulid ning ploomipudingi brändikastmes.»

Mason tõstis käed üles. «Ja sinna lähebki mu viimase mõrvajuhtumi pealt teenitud raha! Eks ma võtan siis eriti õhuke si leivakuivikuid ja väikese klaasi vett.» Aga kui ta üles vaatas ja ettekandjat lähenemas märkas, ütles ta kindlalt: «Kaks tomatipüreesuppi, kaks avokaado ja greipfruudi salatit, kaks poolküpsset vasikafileed, kaks portsjonit artišokke, kahed peenikesed friikartulid ja kaks ploomipudingit brändikastmes.»

«Šeff!» karjatas Della Street. «Ma tegin ju nalja!»

«Söögi üle ei tohiks kunagi nalja teha,» ütles mees tõsiselt.

«Aga ma ei suuda ju seda kõike ära süüa.»

«See on lihtsalt õiglane karistus selle eest,» lausus mees, «et sa oma tööandjale valetasid.» Siis pöördus ta ettekandja poole. «Kandke aga kõik lauale. Ärge pange selle neiu juttu tähele.»

Ettekandja naeratas ja lahkus. Della Street sõnas: «Nüüd tuleb mul küll vist kogu ülejäänud nädal vee ja leiva peal elada, et kaalu säilitada... Aga – sulle vist meeldib sellises kohas inimesi jälgida, eks?»

Mees noogutas. Tema tasakaalukad, lepliku ilmega silmad liikusid lauast lauda, peatudes inimestel küll põgusalt, kuid uurides igaüht siiski põhjalikult.

«Ütle mulle, šeff,» alustas naine, «sa oled näinud inimese tõelist palet. Sa oled näinud, kuidas emotsioonid, mis reedavad igapäevase kahepalgelisuse ja teeskluse, inimesi mõjutavad ja nad lausa tükkideks rebivad. Kas see kõik ei muuda sind küüniliseks?»

«Otse vastupidi,» vastas mees. «Inimestel on oma tugevad ja nõrgad küljed. Tõeline filosoof näeb neid sellisena, nagu nad on, ja ei ole kunagi pettunud, sest ta ei loodagi enam. Küünik on see, kes loob endale vale kujutluspildi ja pettub, kui reaalsus sellele ei vasta. Väikeste tüssamiste taga ongi enamasti see, et inimesed püüavad majanduslike tavadega sammu pidada. Kui aga küsimuse alla tulevad elu põhiväärtused, siis on nad üsna usaldusväärsed. Su naaber võib sinult välja petta näiteks pool kilo suhkrut, kuid samas riskiks ta eluga, et sind uppumissurmast päästa.»

Della Street mõtles hetke ja lausus siis: «Inimesed on väga erinevad. Vaata seda agressiivset naist seal vasakul, kes tolle vaese ettekandja kallal tänitab, ja võrdle teda selle valgepäise naise, kes seal akna juures seisab – näe, see seal, leebe, emaliku olekuga. Ta on nii rahulik, nii kodune, nii...»

Mason ütles: «Kuule, Della – see naine on varas.»

«Mida?» hüüatas naine.

«Ja see mees,» jätkas Mason, «kes seal kassa juures seisab ja näiliselt arvet maksab, on kaubamaja detektiiv, kes sellel naisel järel käib.»

«Kust sa tead, et ta poevaras on, šeff?»

«Vaata, kuidas ta oma vasakut kätt kramplikult külje vastu surub. Ta hoiab midagi oma pika mantli all. Peale selle tunnen ma seda detektiivi. Ma olin kord kohtus, kui ta ühe juhtumi asjus tunnistusi andis... Vaata, kuidas naine pead pööras. Ma arvan, ta teab, et teda jälitatakse.»

«Kas ta istub maha ja hakkab sööma?» küsis Della, silmad imestusest suured.

«Ilmselt mitte. Tal tundub seal mantli all päris palju asju peidus olevat. Oleks raske süüa, ilma et... Näe, nüüd läheb ta tualetti.»

«Mis nüüd saab?» küsis Della Street.

«Kui ta teab, et teda jälgitakse,» selgitas Mason, «siis ilmselt poetab ta need asjad kuhugi tualettruumi... Näed, nüüd läheb detektiiv selle tumedanahalise koristajaga rääkima. Nad püüavad olukorra vaikselt ära lahendada.»

«Ma ikkagi ei usu, et see naine varas on,» sõnas Della Street. «Need valged juuksed, kõrge laup, rahulikud, tasa-kaalukad silmad ja õrn suujoon – see lihtsalt ei ole võimalik.»